

Briselē, 2016. gada 13. jūnijā
(OR. en)

9196/16

ECOFIN 448
UEM 195
SOC 312
EMPL 208
COMPET 282
ENV 327
EDUC 182
RECH 174
ENER 190
JAI 436

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
K-jas dok. Nr.:	9123/16 ECOFIN 415 UEM 165 SOC 279 EMPL 175 COMPET 252 ENV 296 EDUC 152 RECH 144 ENER 157 JAI 402 - COM(2016) 326 final
Temats:	Ieteikums – PADOMES IETEIKUMS par Vācijas 2016. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Vācijas 2016. gada stabilitātes programmu

Pielikumā pievienots minētais Padomes ieteikuma projekts, kas ir pārskatīts un par ko ir panākta vienošanās dažādās Padomes komitejās, balstoties uz Komisijas priekšlikumu COM(2016) 326 *final*.

PADOMES IETEIKUMS

(... gada ...)

**par Vācijas 2016. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par
Vācijas 2016. gada stabilitātes programmu**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu ¹ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību ², un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

¹ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

² OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Komisija 2015. gada 26. novembrī pieņēma Gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2016. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Gada izaugsmes pētījumā iekļautās prioritātes Eiropadome apstiprināja 2016. gada 17.–18. martā. Komisija, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, 2015. gada 26. novembrī pieņēma brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Vācija bija minēta to dalībvalstu vidū, kurām paredzēts veikt padziļinātu pārskatu. Tajā pašā dienā Komisija pieņēma arī ieteikumu Padomes ieteikumam par eurozonas ekonomikas politiku. Eiropadome atbalstīja šo ieteikumu 2016. gada 18.–19. februārī, un 2016. gada 8. martā Padome to pieņēma³. Ņemot vērā to, ka Vācijas valūta ir euro un ekonomikas un monetārajā savienībā starp ekonomikām ir cieša savstarpējā saikne, Vācijai būtu jānodrošina minētā ieteikuma pilnīga un laicīga īstenošana.

³ OV C 96, 11.3.2016., 1. lpp.

- (2) Ziņojums par Vāciju tika publicēts 2016. gada 26. februārī. Tajā tika izvērtēti Vācijas panākumi attiecībā uz to, kā tiek īstenoti Padomes 2015. gada 14. jūlijā pieņemtie konkrētai valstij adresētie ieteikumi, un Vācijas progress virzībā uz stratēģijas "Eiropa 2020" valsts mērķu sasniegšanu. Tajā bija ietverts arī padziļinātais pārskats saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu. 2016. gada 8. martā Komisija pieņēma paziņojumu, kurā tā iepazīstināja ar šā padziļinātā pārskata rezultātiem. Komisijas analīze ļauj secināt, ka Vācijā ir makroekonomikas nelīdzsvarotība. Konkrēti, lielais un pastāvīgais tekošā konta pārpalikums liecina par pārmērīgiem ietaupījumiem un vājiem ieguldījumiem gan privātajā, gan publiskajā sektorā. Vāji iekšzemes ieguldījumi kavē potenciālo izaugsmi, un situācijā, kad pieprasījums no ārvalstīm ir pieticīgs, liela paļaušanās uz ārējo pieprasījumu rada makroekonomikas riskus. Tekošā konta pārpalikums, ņemot vērā tā apmēru, negatīvi ietekmē arī eurozonas ekonomikas rādītājus. Ja šis jautājums tiktu risināts, palielinot ieguldījumus, pieaugtu Vācijas izaugsmes potenciāls un tiktu veicināta stabila ekonomikas atlabšana eurozonā.
- (3) 2016. gada 15. aprīlī Vācija iesniedza savu 2016. gada stabilitātes programmu un 2016. gada 29. aprīlī – valsts reformu programmu. Abas programmas tika izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (4) Attiecīgie konkrētai valstij adresētie ieteikumi ir iekļauti Eiropas strukturālo un investīciju fondu 2014.–2020. gadam plānošanā. Kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1303/2013 ⁴ 23. pantā, Komisija var pieprasīt dalībvalstij pārskatīt tās partnerattiecību nolīgumu un attiecīgās programmas un ierosināt grozījumus, ja tas vajadzīgs, lai palīdzētu īstenot attiecīgos Padomes ieteikumus. Komisija ir sniegusi papildu norādes par to, kā tā izmantos šo noteikumu norādēs par to pasākumu piemērošanu, kuri saista Eiropas strukturālo un investīciju fondu efektivitāti ar pareizu ekonomikas pārvaldību.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (OV L 347, 20.12.2013., 320. lpp.).

- (5) Uz Vāciju pašlaik attiecas Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvā daļa un noteikums par parādu. 2016. gada stabilitātes programmā valdība plāno laikposmā no 2016. līdz 2020. gadam saglabāt nominālā izteiksmē līdzsvarotu budžeta pozīciju. Vidēja termiņa budžeta mērķis – strukturālais deficīts 0,5 % apmērā no IKP –joprojām ar rezervi tiek izpildīts visā programmas periodā. Saskaņā ar stabilitātes programmu ir sagaidāms, ka valdības parāda attiecība pret IKP pakāpeniski samazināsies, 2020. gadā sasniedzot 59,5 %.
- Makroekonomikas scenārijs, kas ir šīs budžeta prognozes pamatā un kuru nav apstiprinājusi neatkarīga struktūra, ir ticams. Pamatojoties uz Komisijas 2016. gada pavasara prognozi, tiek plānots, ka 2016. un 2017. gadā strukturālajā bilanci tiks reģistrēts pārpalikums 0,4 % apmērā no IKP, kas pārsniedz vidēja termiņa budžeta mērķi. Iespējamās turpmākas novirzes, tostarp nolūkā apmierināt vajadzības publisko ieguldījumu jomā, tiktu novērtētas, ņemot vērā nepieciešamību strukturālo bilanci noturēt vidējā termiņa budžeta mērķa līmenī. Tiek prognozēts, ka bruto parāds turpinās stabili samazināties, kļūstot mazāks par to apjomu, ko paredz noteikums par parādu. Tas rada iespējas stimulēt publiskos ieguldījumus. Pamatojoties uz savu stabilitātes programmas novērtējumu un ņemot vērā Komisijas 2016. gada pavasara prognozi, Padome uzskata, ka Vācija ievēros Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumus.

- (6) Lai gan federālā valdība ir pieņēmusi vairākus pasākumus, kuru mērķis ir turpmākajos gados palielināt ieguldījumus infrastruktūrā, joprojām nešķiet, ka ar šiem līdzekļiem tiks izraisīta noturīga augšupejoša tendence publisko ieguldījumu jomā un apmierinātas prasības attiecībā uz ieguldījumiem infrastruktūrā. Pašvaldību līmenī neto pamatkapitāla veidošanās joprojām ir izteikti negatīva, kas norāda uz nepietiekamiem ieguldījumiem. Kopumā izglītības un pētniecības izdevumi pēdējos gados ir palielinājušies tikai pavisam nedaudz, un 2015. gadā, iespējams, nav sasniegts valsts izvirzītais mērķis, proti, 10 % no IKP. Lai Vācija turpmāk saglabātu konkurētspēju, ir svarīgi veikt pastāvīgus ieguldījumus izglītībā, pētniecībā un inovācijā. Tiek prognozēts, ka arī 2016.–2017. gadā budžets būs līdzsvarots gan nominālā, gan strukturālā izteiksmē, tāpēc joprojām pastāv pietiekama fiskālā telpa lielākiem publiskajiem ieguldījumiem, nepārkāpjot Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumus un noteikumu par valsts parāda "bremzēšanu". Pensiju sistēmas reformēšana palīdzētu nodrošināt publisko finanšu ilgtermiņa stabilitāti. Esošā fiskālās izlīdzināšanas struktūra ir sarežģīta, un tai ir tieksme mazināt ieņēmumu uzlabošanas stimulus atsevišķās federālajās zemēs. Pašreizējā federālo fiskālo attiecību pārskatīšana dod iespēju sistēmu nostiprināt, tostarp nodrošinot pietiekamus publiskos ieguldījumus visos pārvaldes līmeņos, jo īpaši pašvaldībās. Pašreizējais kompromisa priekšlikums, par kuru ir vienojušās federālās zemes, paredz vienkāršotu horizontālu fiskālo izlīdzināšanu. Tomēr priekšlikums joprojām ir nekonkrēts attiecībā uz tēriņu kompetenču sīkāku precizēšanu un nepietiekami palielina ieņēmumu autonomiju. Vienlaikus tikai pavisam nedaudz tiek izmantoti tādi instrumenti, kas ir alternatīvas tradicionālajam valsts piešķirtajam finansējumam transporta infrastruktūrai, tostarp publiskās un privātās partnerības. Turklāt ieguldīšanu apgrūrina arī komplicētie plānošanas pienākumi dažādajos pārvaldes līmeņos, nevienmērīga administratīvā spēja un sarežģītas apstiprināšanas procedūras. Ieguldījumus labvēlīgi varētu ietekmēt arī publiskā iepirkuma efektīvāka izmantošana, ņemot vērā, ka to publiskā iepirkuma konkursu apjoms, kuri tiek publicēti ES mērogā, joprojām ir daudz zemāks par ES vidējo rādītāju.

- (7) Privātā sektora ieguldījumus vēl aizvien kavē uzņēmuma ienākuma nodokļa sistēmas sarežģītība, un joprojām augsts ir kopējais ienākuma nodokļa slogs uzņēmumiem, kas ietver vietējo komercdarbības nodokli (*Gewerbesteuer*) un solidaritātes papildnodokli. Vietējais komercdarbības nodoklis ir iemesls neefektivitātei, tāpēc ka nodokļu bāzē ir iekļauti ar peļņu nesaistīti elementi. Nodokļu sistēma ir labvēlīgāka aizņēmuma finansējumam, nevis pamatkapitāla finansējumam, un rādītājs, kas raksturo "stimulu aizņemties" (*debt bias*), 2015. gadā bija astotais augstākais Savienībā. Laikposmā no 2007. līdz 2014. gadam izaugsmei salīdzinoši labvēlīgo patēriņa nodokļu un periodiski maksājamo īpašuma nodokļu daļa nodokļu kopsummā bija stabila – aptuveni 28–29 % apmērā, kas ir zems rādītājs salīdzinājumā ar Savienības vidējo rādītāju, proti, aptuveni 32–33 %. Turklāt ir turpinājusies tendence palielināt nodokļus par nekustamā īpašuma nodošanu, nevis lielākā mērā pašauties uz mazāk kropļojošiem periodiskajiem īpašuma nodokļiem. Centieni modernizēt nodokļu administrāciju aprobežojās ar federālās valdības pieņemtu tiesību aktu, kura mērķis ir vienkāršot nodokļu administrācijas procedūras. Vēl joprojām 16 federālo zemju nodokļu administrācijas automātiski neapmainās ar nodokļu datiem, lai gan šāda apmaiņa varētu uzlabot nodokļu revīziju efektivitāti. Kopumā strukturālo trūkumu un novēlotas modernizācijas rezultāts ir salīdzinoši nepietiekami veiksmīga nodokļu administrācijas darbība un ar efektivitāti saistītas nepilnības nodokļu iekasēšanā.
- (8) Finansēšanas apstākļi Vācijā visumā ir labvēlīgi. Tomēr riska kapitāla tirgus, salīdzinot starptautiski, joprojām ir nepietiekami attīstīts, un ar nodokļiem saistītie regulējuma noteikumi var ierobežot tā apmēru. Riska kapitāla pieejamības uzlabošana ir svarīgs uzņēmējdarbības stimulēšanas faktors, tostarp augsto tehnoloģiju sektoros un zinātnesietilpīgu pakalpojumu jomā. Federālā valdība ir uzsākusi vairākus pasākumus, ar kuriem paredzēts uzlabot riska kapitāla nosacījumus, un tiek apsvērti vēl citi pasākumi. Piedevām riska kapitāla tiesiskā regulējuma pārskatīšana varētu palīdzēt veicināt privātos ieguldījumus, tostarp no ārvalstu ieguldītājiem.

- (9) Politikas pasākumi, kuras nolūks ir stimulēt konkurenci pakalpojumu sektoros, jo īpaši profesionālo pakalpojumu jomā, ir bijuši nelieli. Vācija ir viena no tām dalībvalstīm, kurās pakalpojumu jomā pastāv lieli reglamentējoši šķēršļi. Ierobežojoši preču tirgu noteikumi ietekmē cenas un ražīgumu. Zems darba ražīgums un augsti uzcenojumi rāda, ka Vācijai ir plašas iespējas uzlabot profesionālo pakalpojumu darbību. Problēmas komercpakalpojumu jomā izriet no prasībām, kas attiecas uz atļauju saņemšanu, ierobežojumiem attiecībā uz darbību vairākās nozarēs, apdrošināšanas prasībām un fiksētiem tarifiem. Tāpat joprojām tiek piemērotas prasības par juridisko formu un kapitāla daļu turējumu. Rīcības plānā, ko Vācija iesniedza pēc savstarpējā novērtējuma par reglamentēto profesiju pieejamību un praksi, ir ierosināti tikai daži pasākumi, lai gan nepārprotami ir iespējams sagatavot vērienīgākus priekšlikumus.
- (10) Lai gan kopumā darba tirgus strādā ļoti labi – jo īpaši jāpiezīmē, ka bezdarbs ir nokrities līdz daudzu gadu laikā zemākajam līmenim, – pamazām kļūst aktuāls ar sabiedrības novecošanu saistīts darbaspēka un prasmju trūkums, kas liek pilnībā izmantot esošo darbaspēku. Tā kā šīs tendences apdraud ne tikai darba tirgu, bet arī pensiju sistēmas ilgtspēju un adekvātumu, šķiet, ka nenovēršami ir spēcīgāk jāstimulē pensionēšanās lielākā vecumā. Nabadzības riska rādītājs vecumā (2014. gadā 16,3 %) ir lielāks par ES vidējo rādītāju (13,8 %), un pakāpeniski tiek samazināts valsts pensiju shēmas ienākumu aizvietošanas rādītājs, savukārt rādītāji, kas liecina par iesaistīšanos otrajā vai trešajā pensiju līmenī, ir pārāk zemi, lai šo risku mazinātu. Laikposmā no 2003. līdz 2014. gadam gandrīz divkārt pieauga to pensionāru skaits, kas pēc līdzekļu pārbaudes saņem minimālos ienākumus. Tomēr priekšlikumi par to, kā labāk stimulēt pensionēšanos lielākā vecumā (*Flexi-Rente*), vēl nav oficiāli apstiprināti. Laiks rādīs, cik iedarbīgi ar tiem var kompensēt 2014. gadā ieviestos stimulus izmantot priekšlaicīgo pensionēšanos.

- (11) Joprojām netiek pietiekami izmantots konkrētu grupu, jo īpaši sieviešu un migrantu izcelsmes personu, darba tirgus potenciāls, un joprojām pastāv nodarbinātību – jo īpaši otra pelnītāja nodarbinātību – bremzējoši faktori. Konkrēti nodokļu sistēmas un veselības apdrošināšanas elementi nemudina otru pelnītāju sākt strādāt vai palielināt darba stundu skaitu. Tā rezultātā tikai neliela daļa sieviešu strādā pilnu slodzi, un vidējais stundu skaits, ko nostrādā sievietes, ir viens no zemākajiem Savienībā, lai arī sieviešu nodarbinātības līmenis ir augsts. Lai gan minimālās algas ieviešanas ietekmē ir notikusi neliela pāreja no "minidarbiem" uz standarta nodarbinātību, "minidarbos" joprojām strādā apmēram septiņi miljoni darbinieku (5 miljoniem no tiem "minidarbs" ir vienīgais algotais darbs). Tas, ka "minidarbi" ir atbrīvoti no iedzīvotāju ienākuma nodokļa un daudzos gadījumos arī no visām darbinieka sociālajām iemaksām, var atturēt strādājošos no pārcelšanās uz tādiem darbiem, kur var nopelnīt vairāk par 450 EUR mēnesī, kas ir maksimālā mēnešalga "minidarbā". Daudzos gadījumos šis bremzējošais faktors ir vēl spēcīgāks tāpēc, ka dzīvesbiedram tiek piemērots kopīgs ienākuma nodoklis. Iespējams, ka augstākas darbinieku sociālās iemaksas lielā mērā mazina to pozitīvo ietekmi, ko uz mājsaimniecību ienākumiem un patēriņu atstāj nelielais vairāku atvieglojumu palielinājums un fiskālo bremžu kompensēšana. Salīdzinājumā ar citām dalībvalstīm nodokļu īpatsvars darbaspēka izmaksās minimālās algas līmenī ir liels, tāpēc algas diapazona lejasdaļā ienākumi ir zemāki. Darbinieku sociālā nodrošinājuma iemaksu vai iedzīvotāju ienākuma nodokļa samazināšana – tostarp ar mērķtiecīgiem atvieglojumiem vai atmaksām – šo nodokļu īpatsvaru darbaspēka izmaksās mazinātu, un tas savukārt palielinātu zemu atalgoto darbinieku rīcībā esošos tīros ienākumus un tādējādi – patēriņa iespējas.
- (12) Iepriekšējā gadā piedzīvotajam lielajam bēgļu pieplūdumam Vācijā ir virkne sociālu un ekonomisku seku. Lai gan īstermiņā bēgļu pieplūdums palielinās publiskos izdevumus un radīs papildu iekšzemes pieprasījumu, tādējādi palielinot IKP, vidēja termiņa ietekme uz nodarbinātību un izaugsmi ir atkarīga no tā, cik sekmīgi bēgļi integrēsies darba tirgū un sabiedrībā, tostarp izmantojot atbalstu izglītības iegūšanai. Šis ir svarīgs politikas dienaskārtības jautājums gan ES mērogā, gan dalībvalstu mērogā, un tas tiks rūpīgi novērots un analizēts, tai skaitā 2017. gada valsts ziņojumā.

- (13) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir veikusi Vācijas ekonomikas politikas visaptverošu analīzi un publicējusi to 2016. gada ziņojumā par valsti. Tā ir izvērtējusi arī stabilitātes programmu un valsts reformu programmu, kā arī pasākumus, kas veikti saistībā ar iepriekšējos gados Vācijai adresētiem ieteikumiem. Tā ir ņēmusi vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Vācijā, bet arī atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jāstiprina ES vispārējā ekonomikas pārvaldība, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1. līdz 3. ieteikumā.
- (14) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi valsts stabilitātes programmu, un saskaņā ar tās atzinumu ⁵ sagaidāms, ka Vācija ievēros Stabilitātes un izaugsmes paktu.
- (15) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Tās ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti 1.–3. ieteikumā,

⁵ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

IESAKA Vācijai 2016. un 2017. gadā rīkoties šādi.

1. Panākt noturīgu augšupejošu tendenci publisko ieguldījumu jomā, jo īpaši attiecībā uz ieguldījumiem infrastruktūrā, izglītībā, pētniecībā un inovācijā, vienlaikus ievērojot vidējā termiņa budžeta mērķi. Uzlabot federālo fiskālo attiecību struktūru nolūkā palielināt publiskos ieguldījumus, jo īpaši pašvaldību līmenī.
2. Samazināt ar efektivitāti saistītas nepilnības nodokļu sistēmā, jo īpaši pārskatot uzņēmumu aplikšanu ar nodokļiem un vietējo tirdzniecības nodokli, modernizēt nodokļu administrāciju un pārskatīt riska kapitāla tiesisko regulējumu. Pastiprināt pasākumus, lai stimulētu konkurenci pakalpojumu sektorā, jo īpaši komercpakalpojumu un reglamentēto profesiju jomā.
3. Palielināt stimulus pensionēties lielākā vecumā un samazināt otra pelnītāja nodarbinātību bremzējošos faktoros. Zemu atalgo tiem darbiniekiem samazināt lielo nodokļu īpatsvaru darbaspēka izmaksās un veicināt pāreju no "minidarbiem" uz standarta nodarbinātību.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*
